

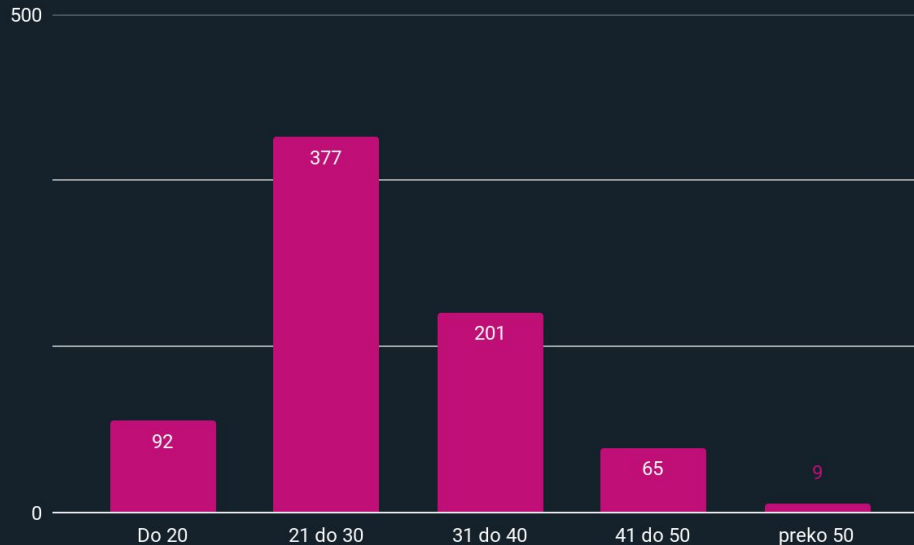
REZULTATI ISTRAŽIVANJA 2022.

ZAŠTO FREELANCING?

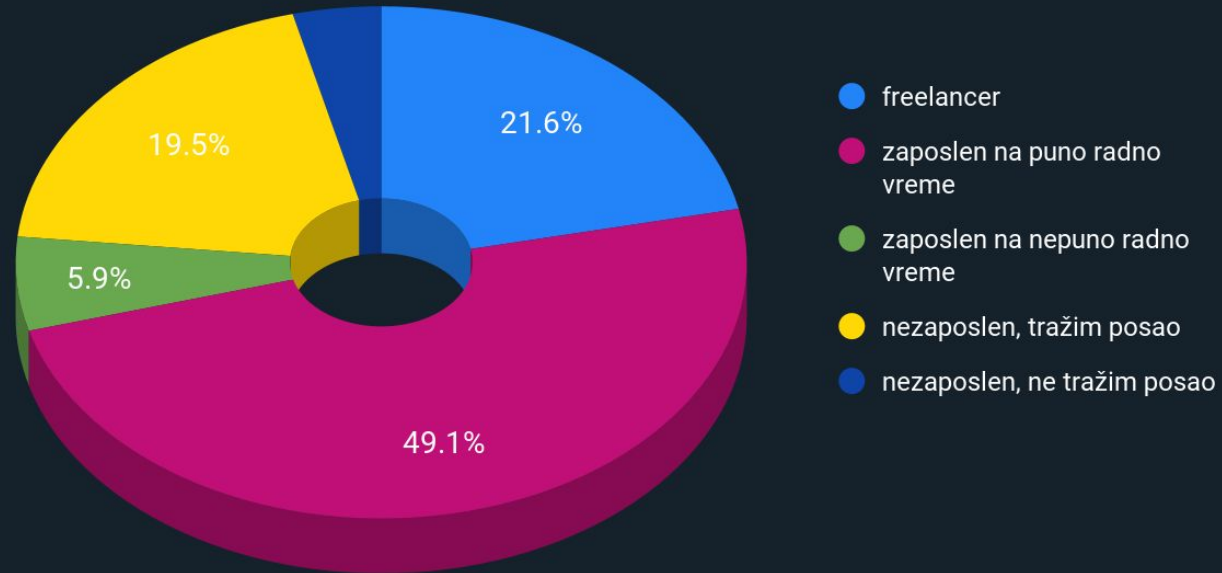
U okviru Freelancing.ba inicijative, sprovedeno je istraživanje freelancing scene u BiH sa sledećim ciljevima:

- Ispitivanje količine freelancing rada u Bosni i Hercegovini
- Utvrđivanje primarnih razloga zbog kojih se ljudi bave freelancingom;
- Utvrđivanje prepreka sa kojima se freelanceri susreću u poslovanju;
- Procenjivanje stepena poznavanja legalizacije freelance rada u BiH;
- Utvrđivanje stavova ispitanika prema neformalnim edukacijama

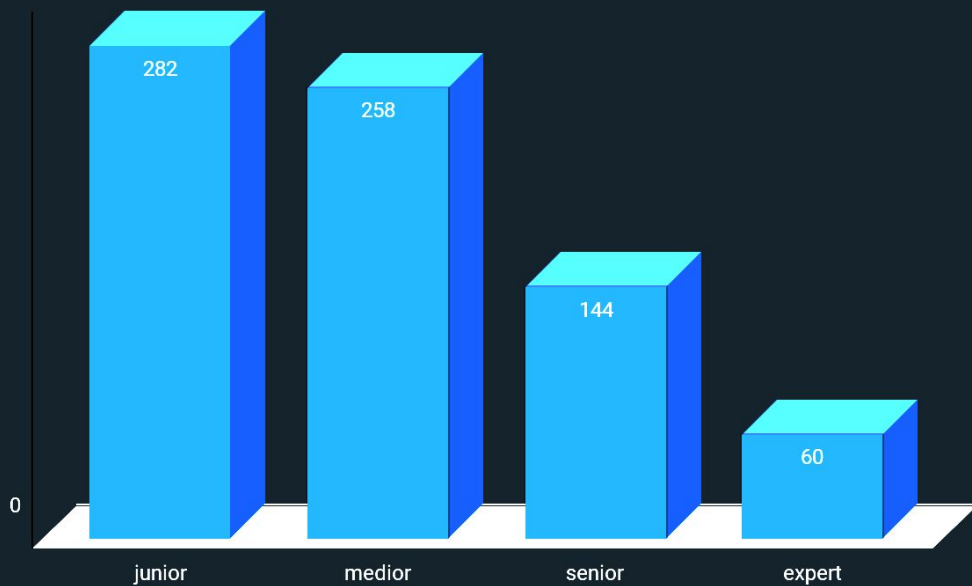

Grafikon 1.
Starosna dob
ispitanika

Strukturna podela ispitanika na osnovu vrste zaposlenja koje imaju trenutno:

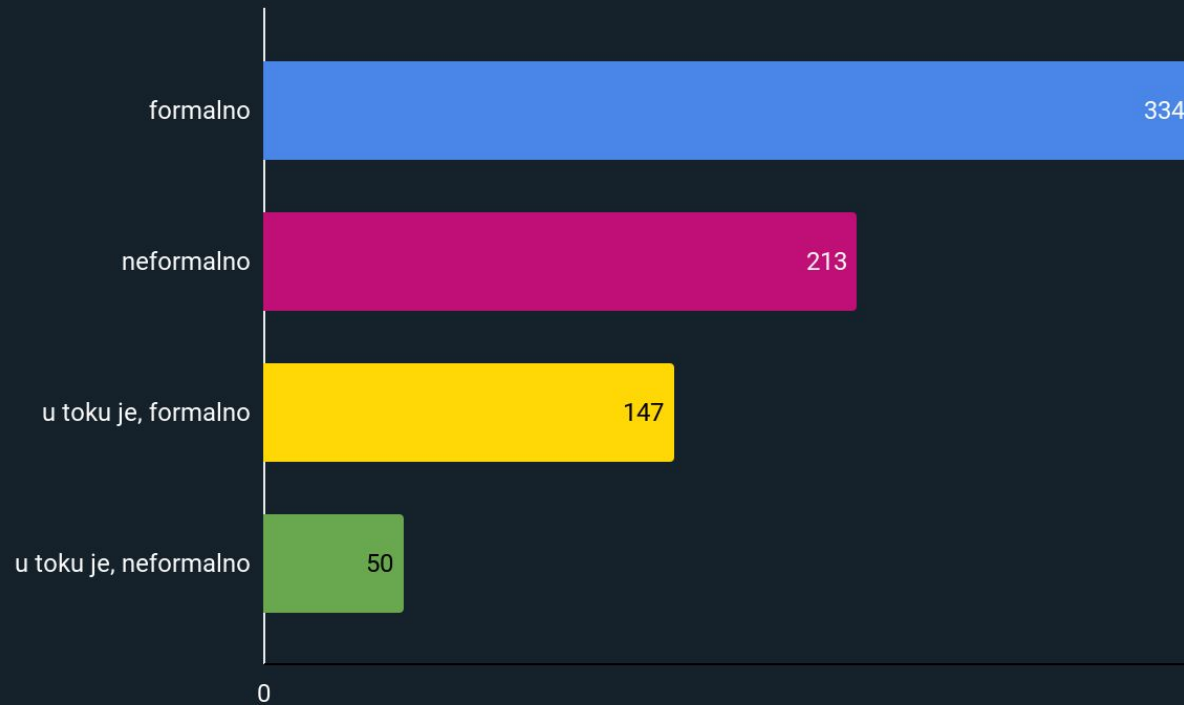
Podela ispitanika po senioritetu

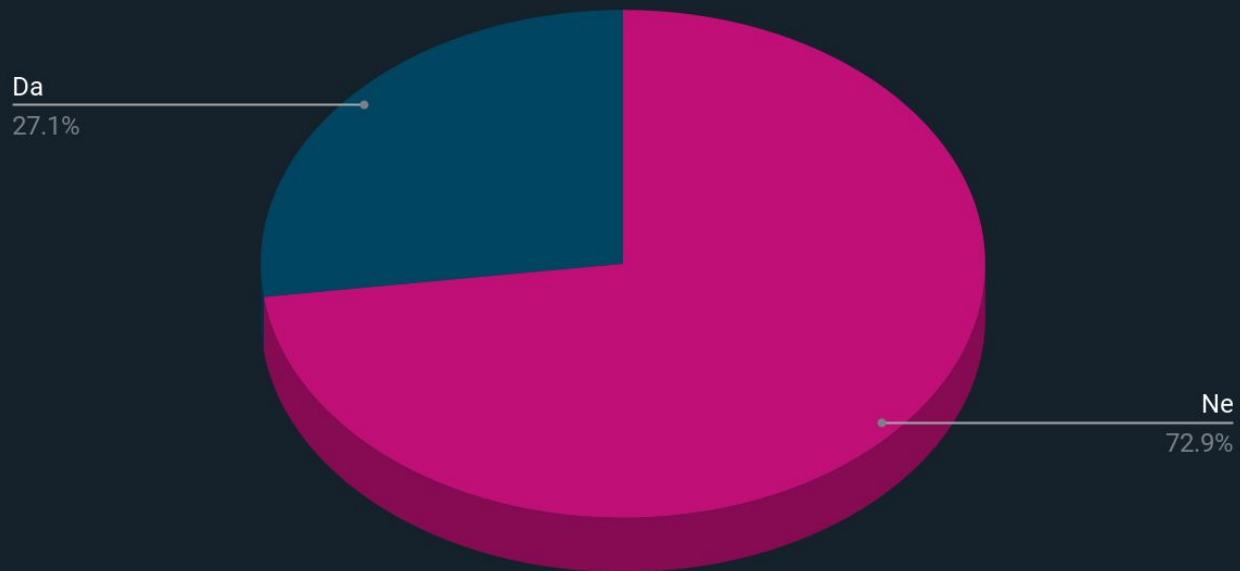
TOP 5 ZANIMANJA:

1. *Software development*
2. *Design (grafički, UX/UI)*
3. *Administracija, Project management i QA*
4. *Marketing*
5. *Studenti*

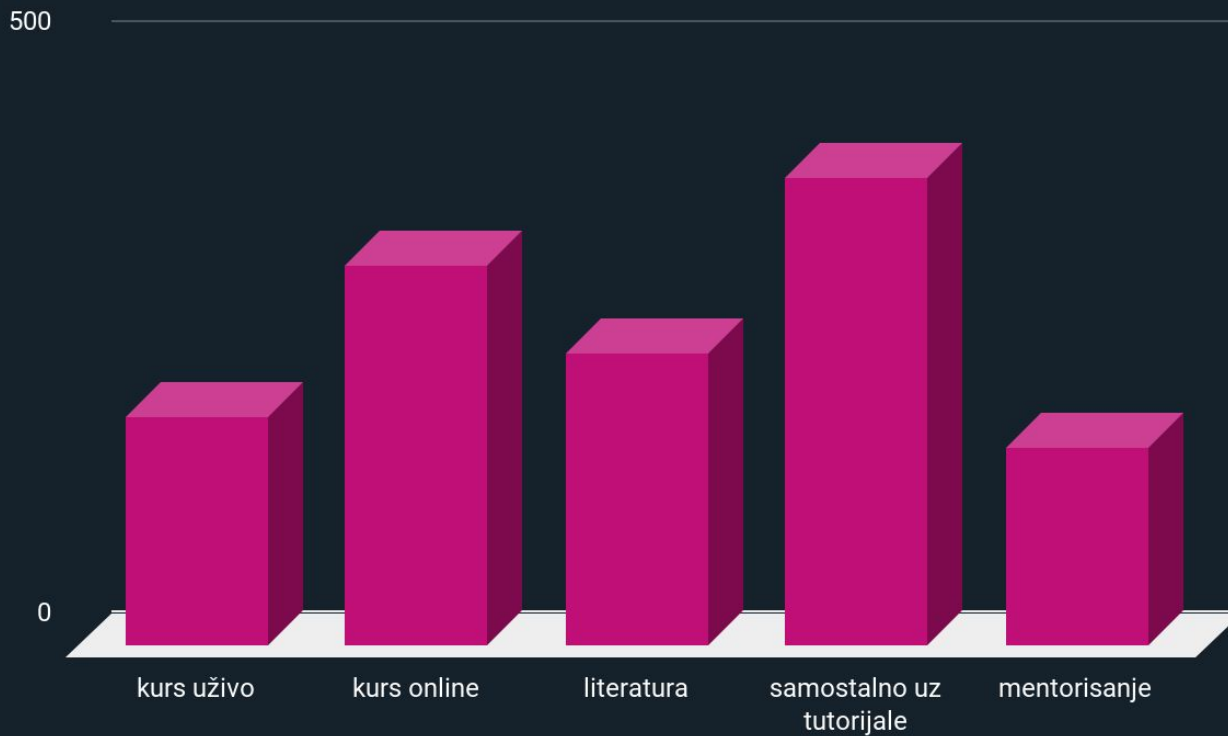
Način sticanja obrazovanja u oblasti u kojoj ispitanici trenutno rade

Potreba za prekvalifikacijom nakon stečenog formalnog obrazovanja

Način na koji su ispitanici dolazili do neformalnog obrazovanja

Model rada koji ispitanicima najviše odgovara

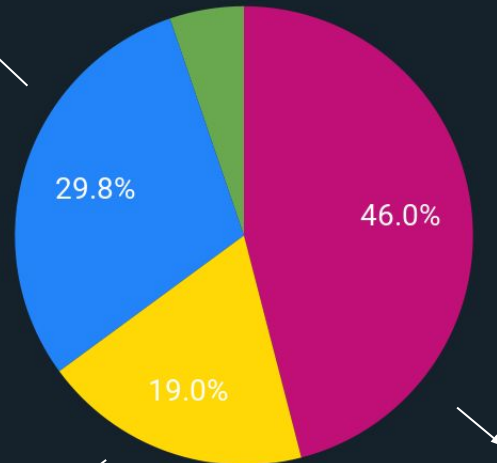
● od kuće ● iz kancelarije ● hibridno ● iz coo-working prostora

Top razlozi za hibridni model:

- Fleksibilnost
- Lepota promene
- Bez monotonije
- Sloboda izbora
- Lakša organizacija
- balans

Top razlozi za rad u coo-working prostorima:

- Lepše uređen ambijent za rad
- Manje monotonije
- Razmena ideja i iskustava
- Socijalizacija

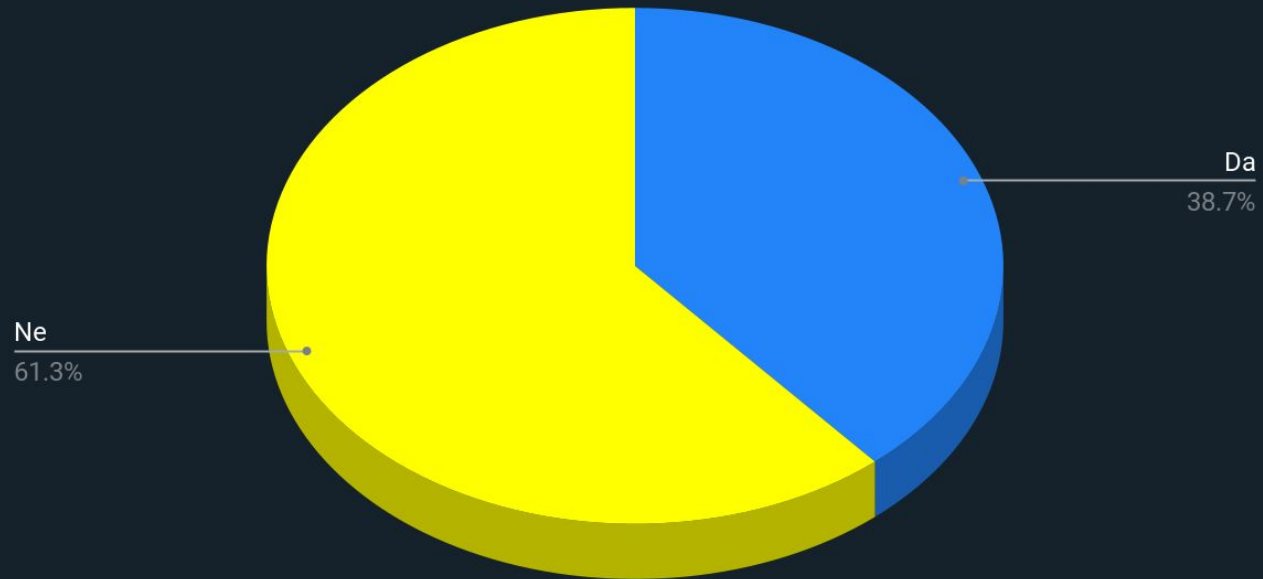
Top razlozi za rad iz kancelarije:

- Radne navike
- Interakcija s kolegama
- Pristup tehnologijama
- Radna atmosfera
- Odvajanje privatnog od poslovnog
- Lakša komunikacija sa timom
- Bolja organizacija i produktivnost

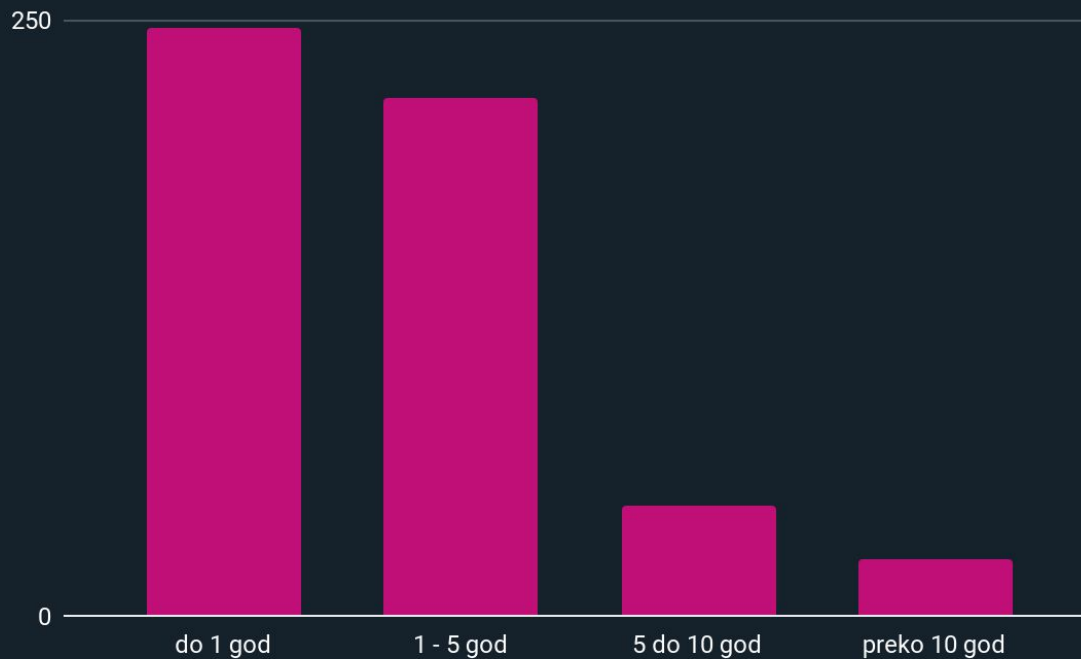
Top razlozi za rad kuće:

- Bez putovanja
- Sloboda
- Udobnost
- Manji troškovi
- Manji pritisak
- Bolja iskorisćenost vremena
- Manje stresa
- Mir i tišina

Da li su ispitanici u prethodnom periodu obavljali freelance poslove

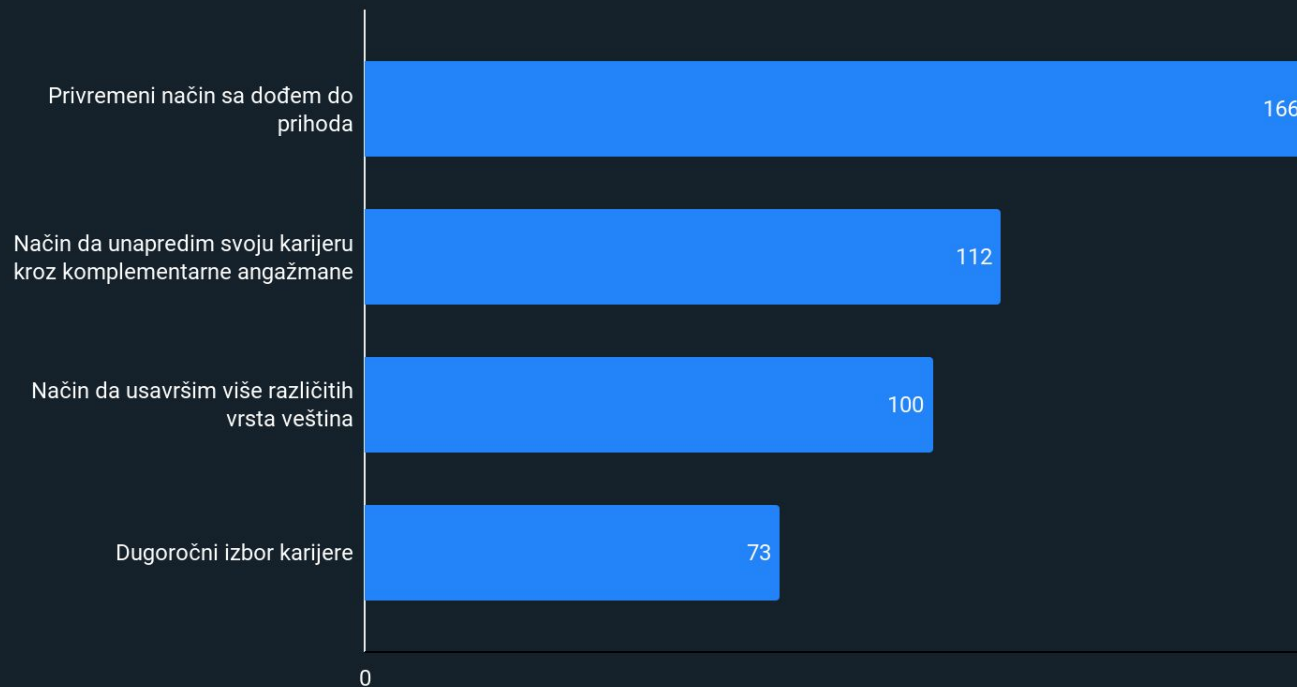

Dužina bavljenja freelancingom

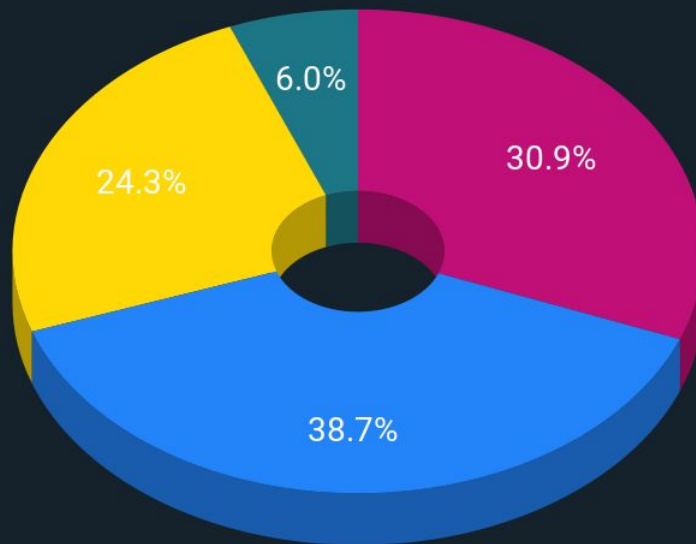

Radi dobijanja relevantnijih podataka, u narednih nekoliko prikaza odstranjeni su svi odgovori ispitanika koji su na pitanje da li se bave freelancingom odgovorili negativno.

Šta ispitanicima predstavlja freelancing?

Da li su ispitanici pre freelancinga imali stalan posao

- Da
- Ne
- Još uvek ga imam i radim paralelno
- Odustao sam od freelancinga i sad radim samo na stalnom poslu

TOP 10

NAJČEŠĆIH RAZLOGA ZA ODUSTAJANJE OD FREELANCINGA

Nemogućnost da se dođe do projekata

Nedovoljna zarada

Loša organizacija vremena

Dobra poslovna ponuda za stalni posao

Nesigurnost priliva

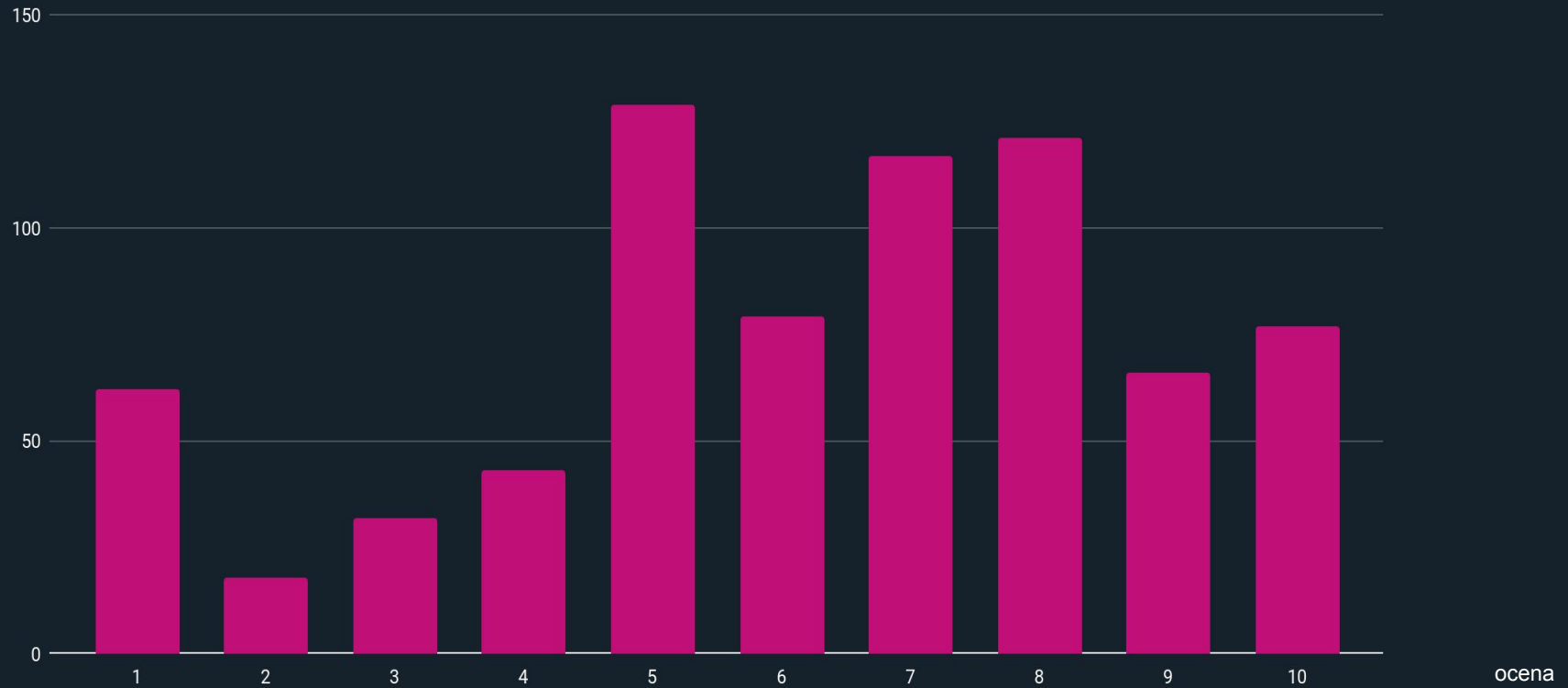
Manjak vremena

Prezasićenost tržišta

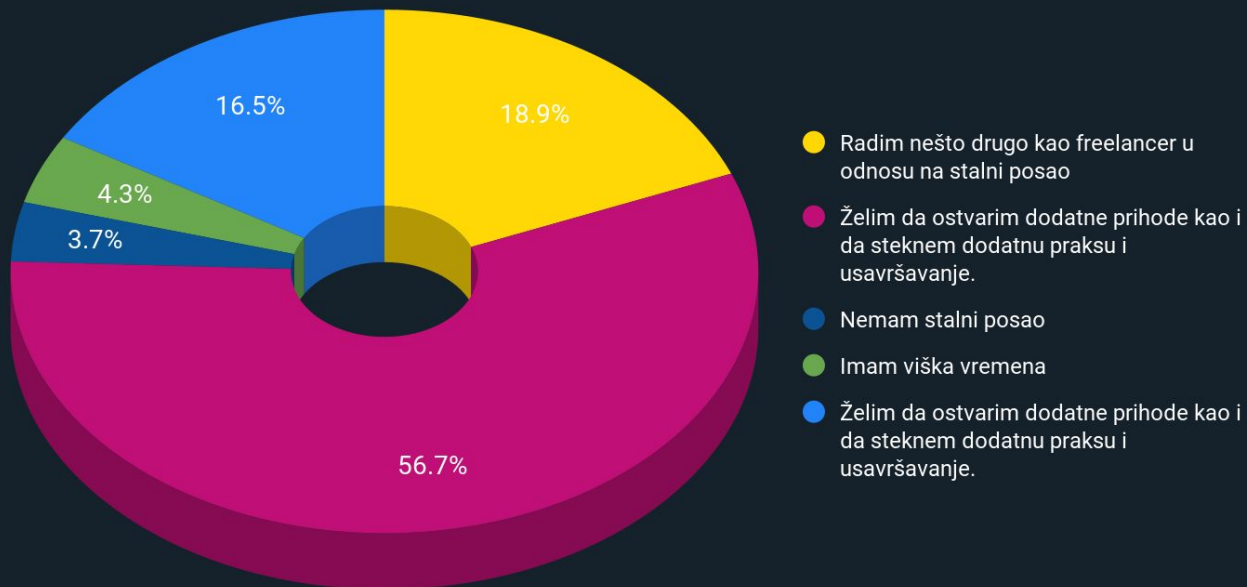
Loša iskustva sa klijentima

Nedostatak veština

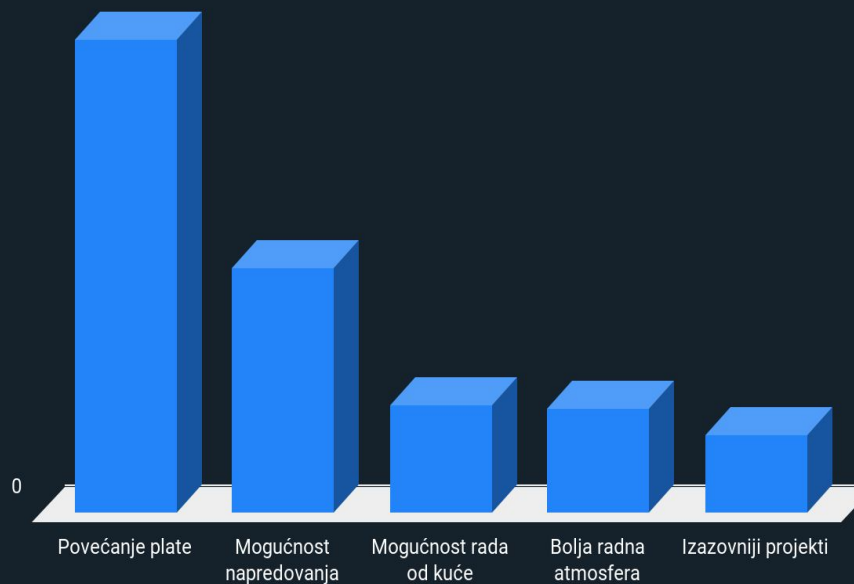
Ocena zadovoljstva na stalnom poslu od 1 do 10

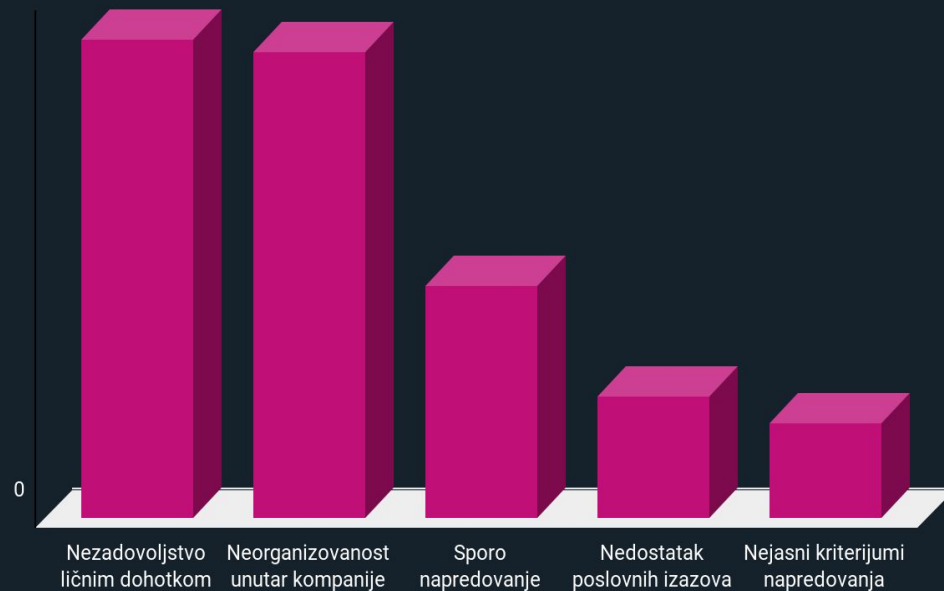
Ukoliko ste zadovoljni na stalnom poslu, zašto se pored toga bavite i freelancingom?

TOP 5 razloga za promenu stalnog posla/kompanije

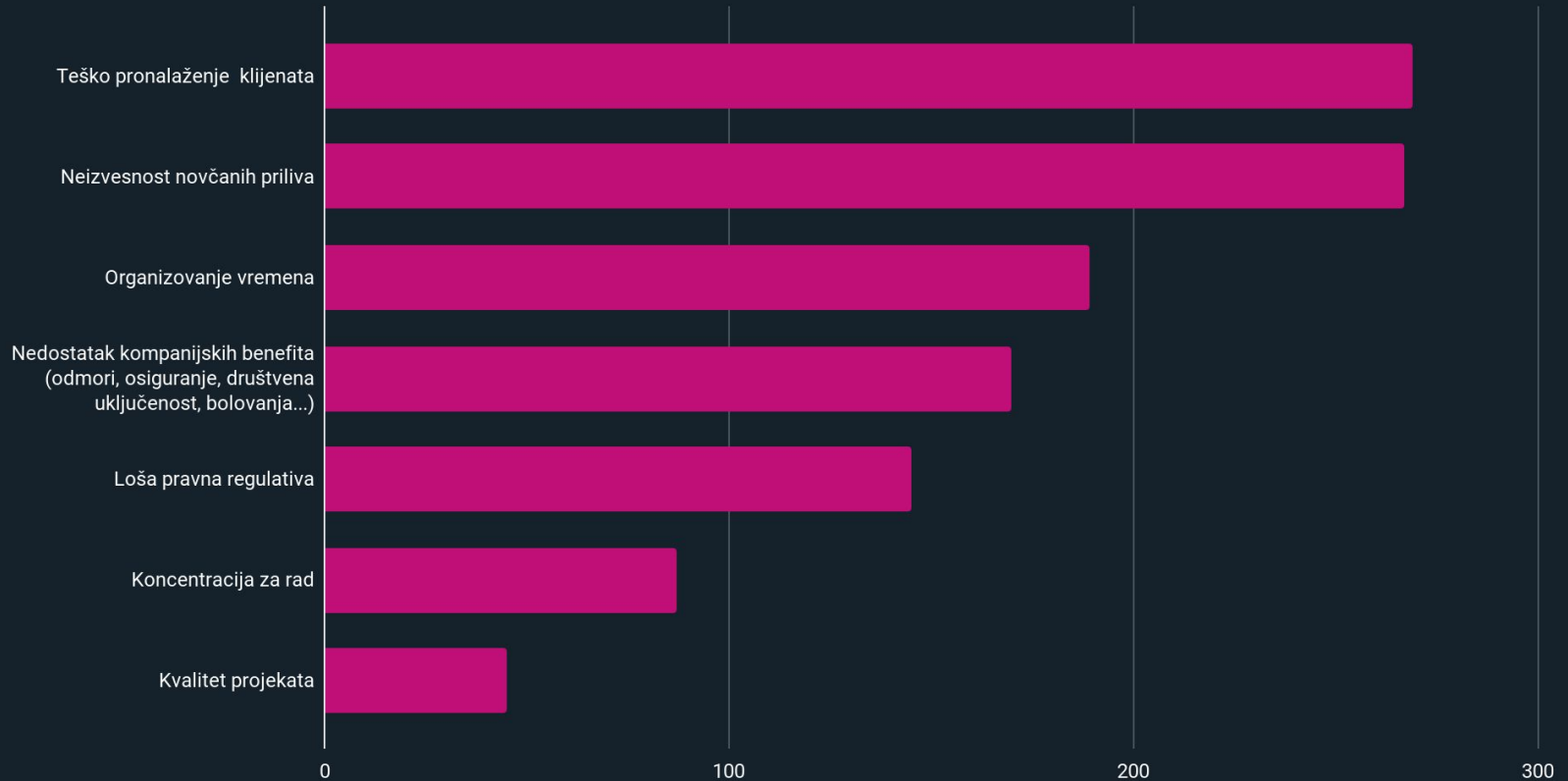
TOP 5 razloga za davanje otkaza

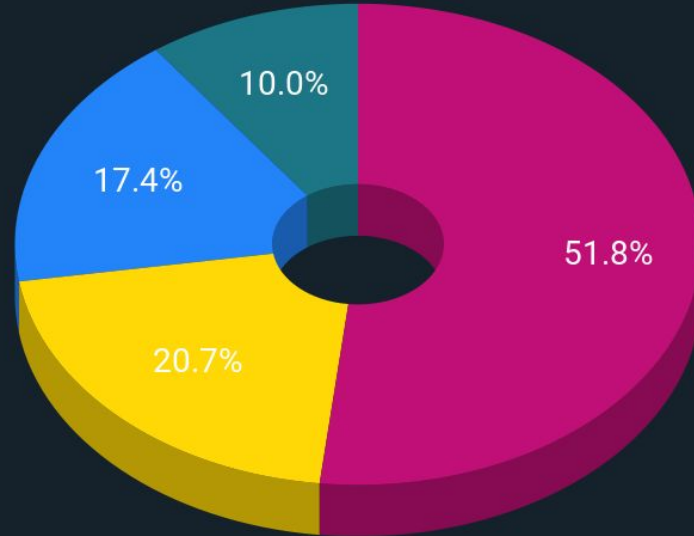
Najveći problem tokom obavljanja stalnog posla

Najveći problem tokom bavljenja feelancingom

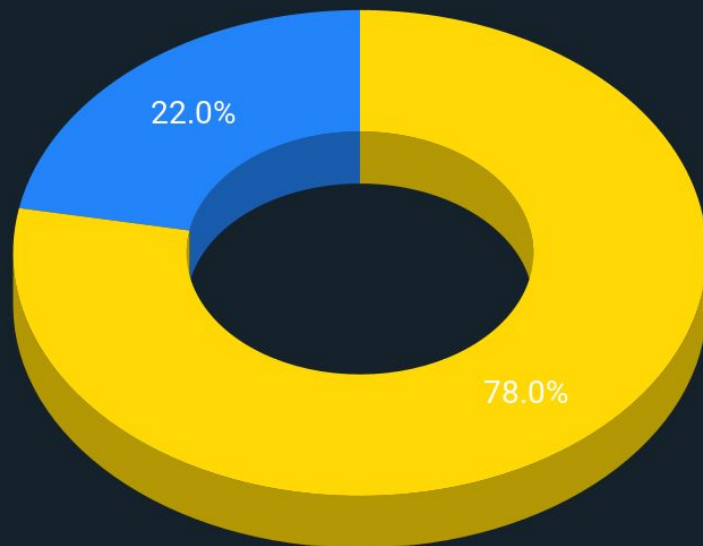
Najbolji način za motivisanje

- Novčani bonus i unapređenje
- Slobodni dani i fleksibilno radno vreme
- Omogućavanje edukacija i usavršavanja od strane poslodavca
- Povratne informacije i pohvale

Korišćenje alata za poboljšanje produktivnosti

● Ne ● Da

ALATI ZA POBOLJŠANJE PRODUKTIVNOSTI

Time management aplikacije

- Clockify
- Deskttime
- Forest
- Lifecycle
- Pomodoro timers
- Everhour

Project management aplikacije

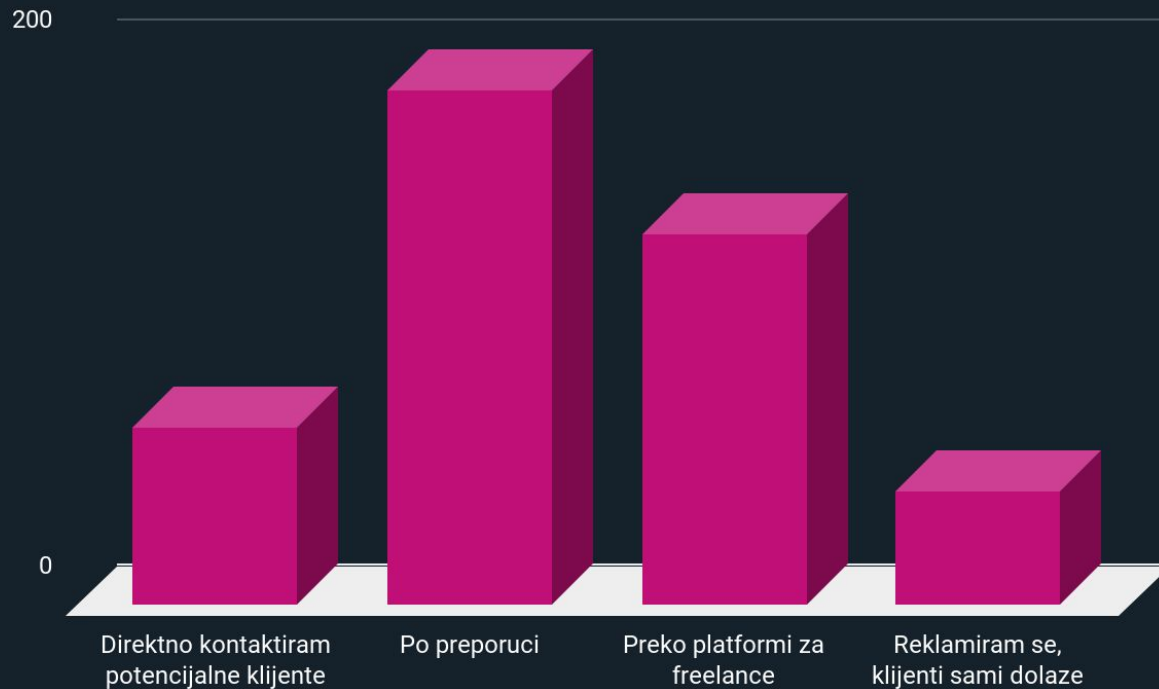
- Trello
- Jira
- Assana
- Teamwork
- Notion
- Monday.com

Druge aplikacije

- Slack
- Canva
- Google Drive/Calendar
- Dropbox
- Github
- Grammarly

Najčešći način za dolaženje do freelance poslova

FREELANCING PLATFORME

Ispitanici ubedljivo najčešće koriste

Upwork

Nakon Upworka, veliki broj ljudi koristi

fiverr.

 peopleperhour

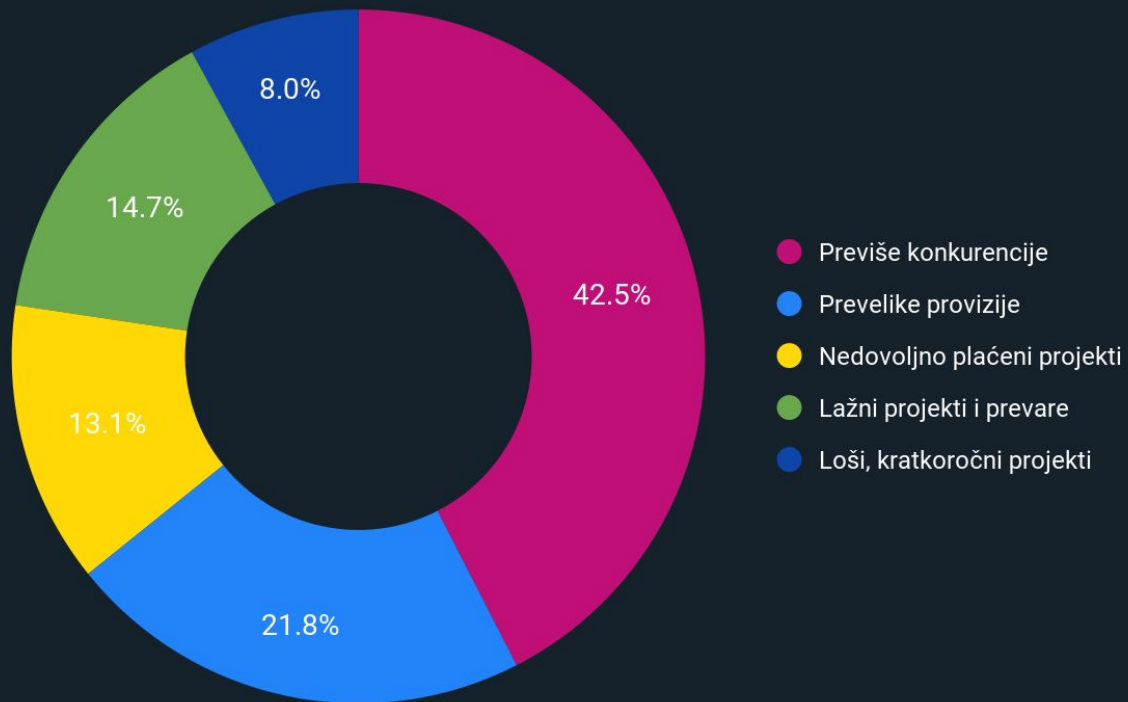
 freelancer

99designs

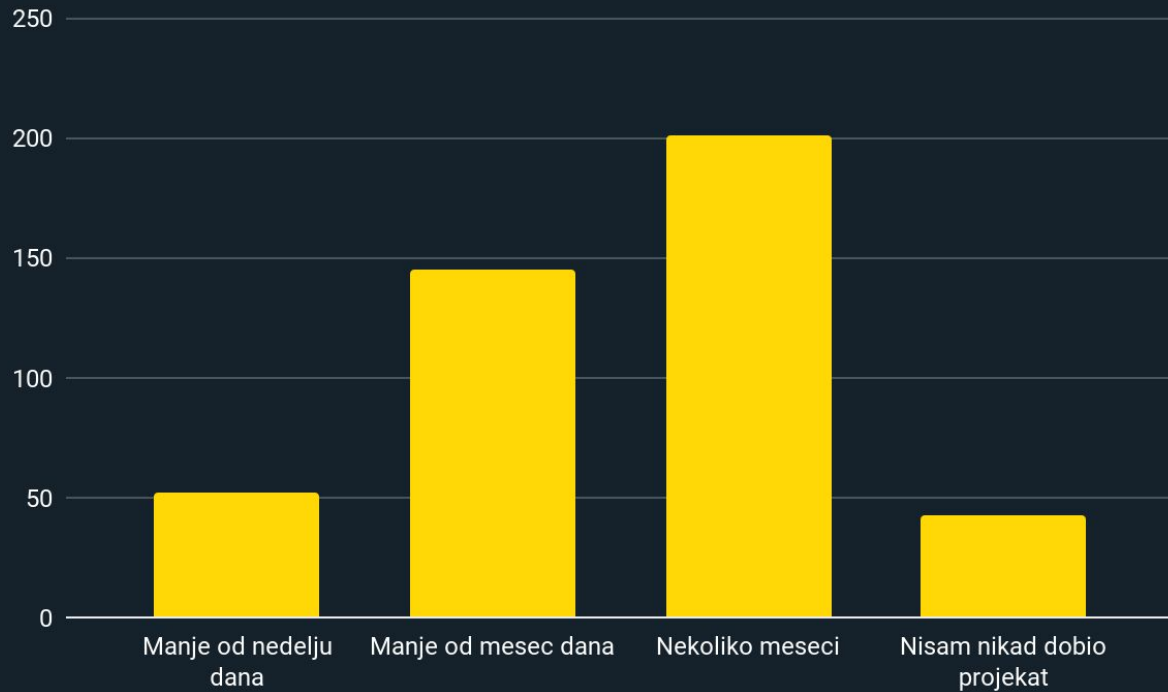
Neke od platformi koje se takođe koriste, u manjem broju, su
**LINKEDIN, META, APPEN, DEVEX, BEATSTARS, ELANCE,
YOUTUBE, BEHANCE, TOPTAL, INDEED**

FACT: Manje od 50% freelancera koristi platforme

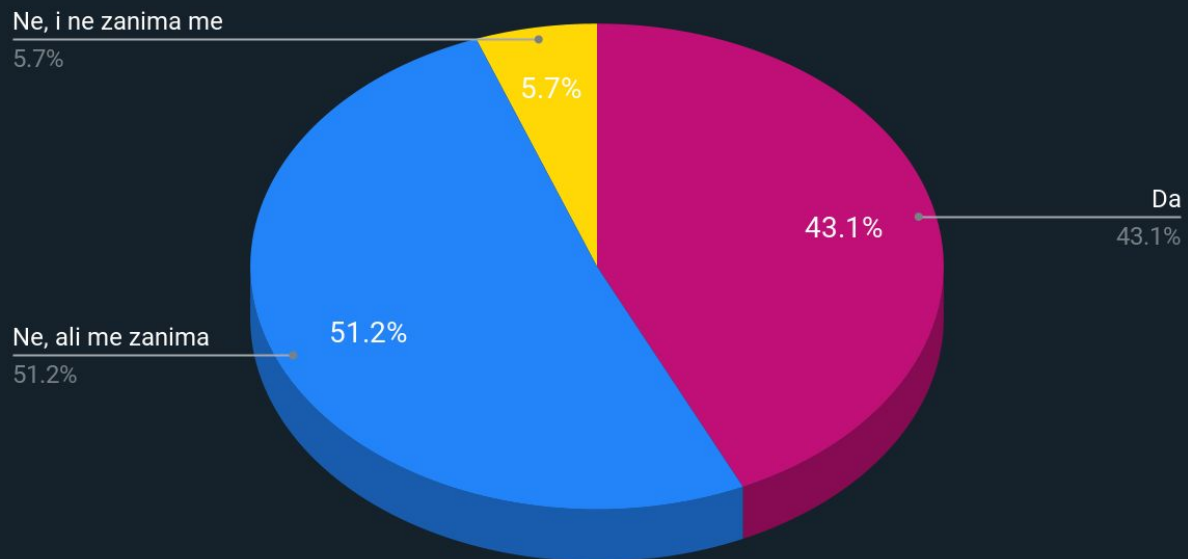
Najveći nedostaci platformi

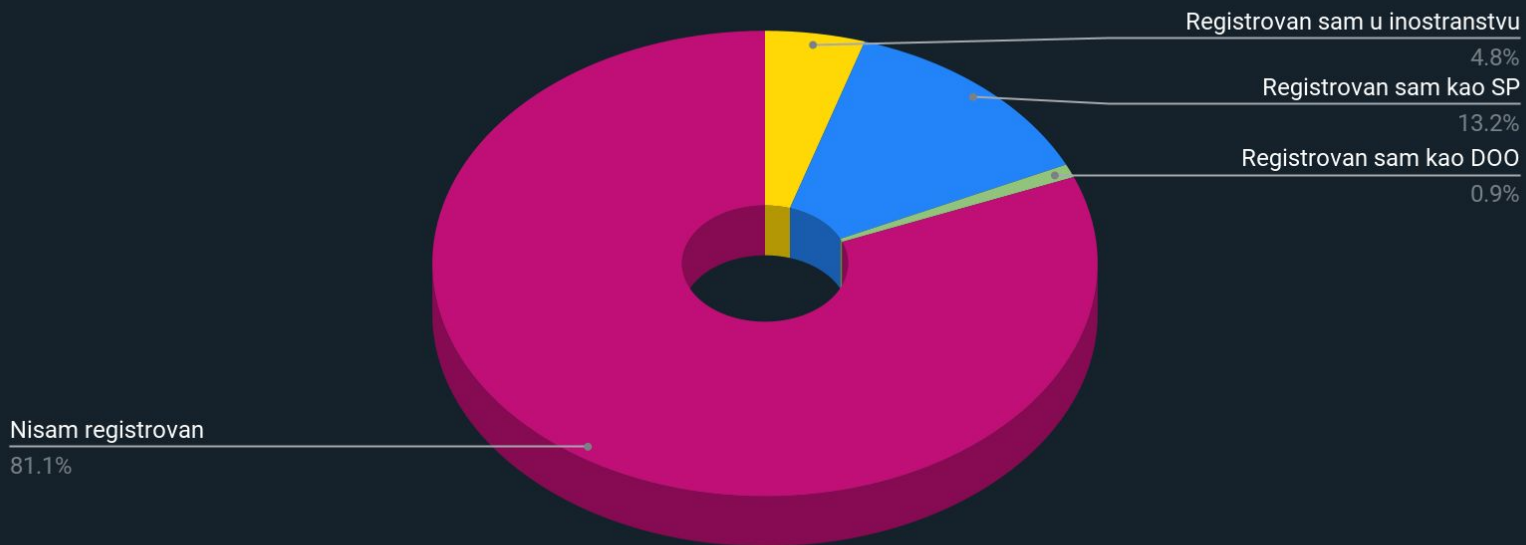
Vreme koje je bilo potrebno ispitanicima za dobijanje prvog freelance projekta

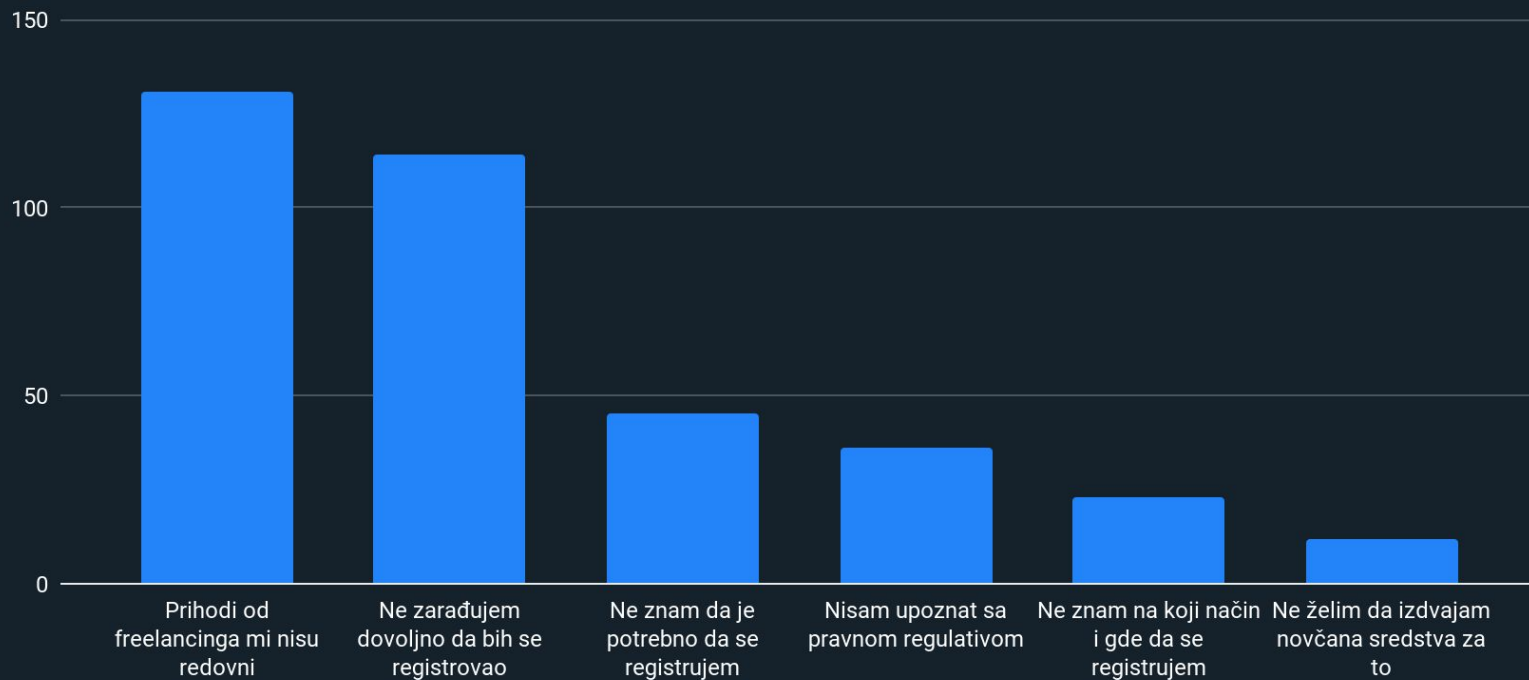
Koliko su ispitanici upoznati sa pravima i obavezama iz oblasti legalizacije freelancinga

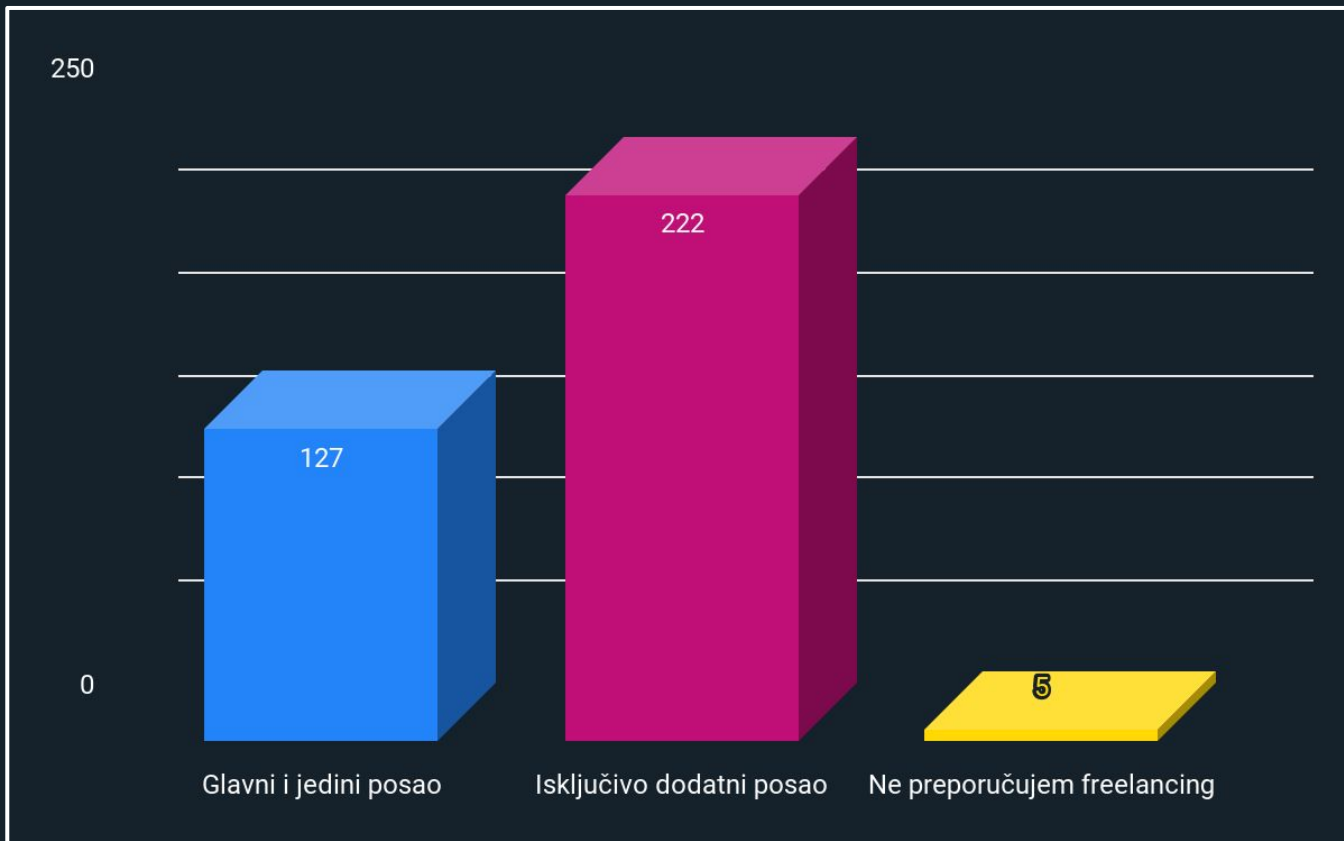
Registracija freelance poslovanja

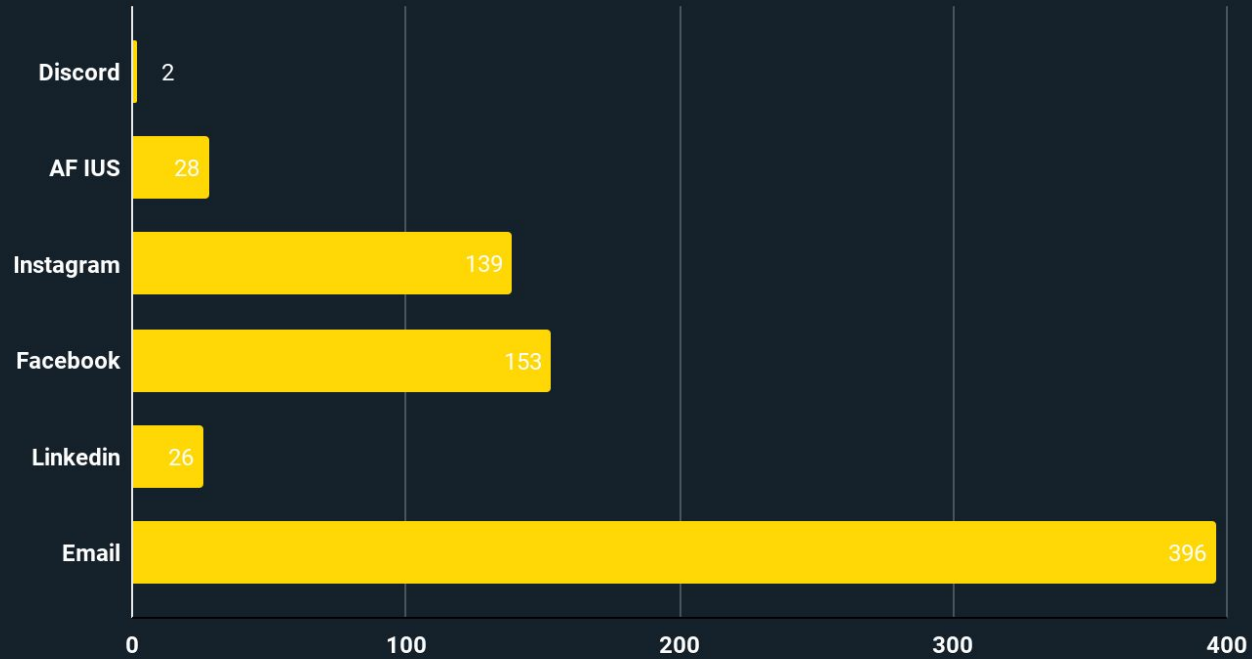
Razlozi iz koji se ispitanici nisu registrovali

Freelancing preporučuju kao

Kanal preko kog su došli do ankete

Zaključak

- Anketa je imala 744 učesnika od kojih čak 61,3% ispitanika zapravo nikad nije ni radio freelance poslove.
- Ispitanici koji se bave freelancingom u većini nisu registrovani i kao glavni razlozi navode se neredovnost i visina prihoda. Polovina još uvek nije upoznata sa pravnog regulativom tako da još uvek treba raditi na podizanju svesti o pravima i obavezama iz oblasti registrovanja.
- Dobar deo pažnje treba posvetiti i načinima za dolazak do poslova, jer je velikom broju ispitanika trebalo i do nekoliko meseci da dobiju projekat a dobar deo ga nikada nije ni dobio, takođe treba raditi na informisanju o kreiranju dobrih poslovnih ponuda kako bi se vreme do dobijanja posla skratilo a prihodi povećali.
- Do posla se najčešće dolazi po preporuci, a najveći problem platformi je prevelika konkurencija i loši, kratkoročni projekti i prevare.
- Samo 22% ispitanika koristi aplikacije za poboljšanje produktivnosti, tako da ima mnogo prostora za edukovanje freelancera o alatima koje im mogu olakšati svakodnevni rad.
- Najveći broj ispitanika freelancing vidi kao dodatni posao i dodatni izvor prihoda.
- Ispitanici najčešće uče samostalno, uz tutorijale, pa je dobro pisati o tome koliko se brže uči uz mentora, kurs itd.
- Najbolji reklamni kanal nam je mailing lista, daleko bolji od IG, FB, LN.